

Česká asociace
odpadového hospodářství

Závazné cíle jsou stanoveny – Co zatím nefunguje a co je třeba zlepšit?

listopad 2021

Ing. Petr Havelka

Česká asociace odpadového hospodářství

Cíle jsou stanovené a závazné

- **Základní cíle:**
 - do roku 2035 **recyklovat minimálně 65 % veškerého komunálního odpadu**
(průběžný cíl k roku 2030 recyklovat 60 % veškerého KO)
 - do roku 2035 **skládkovat max. 10 % komunálních odpadů**
 - do roku 2030 **recyklovat 70 % obalových odp.**
- **Další cíle:**
 - **dle EK** důraz na podporu **prevence vzniku odpadů, třídění, recyklaci a další úpravy odpadů.**
 - Cíl **redukovat produkci zbytkových směsných odpadů (SKO) o 50%** k roku 2030 oproti roku 2020.

Cíle pro obalové odpady – důležité i pro potravinářství

Do 31. prosince 2025 musí být **recyklováno aspoň 65 % hmotnosti** veškerých obalových odpadů. Níže jsou uvedeny cíle recyklace pro jednotlivé materiály:

- 50 % plastů,
- 25 % dřeva,
- 70 % železných kovů,
- 50 % hliníku,
- 70 % skla a
- 75 % papíru a lepenky.

Do 31. prosince 2030 musí být **recyklováno aspoň 70 % hmotnosti** veškerých obalových odpadů. Jde například o:

- 55% plastů,
- 30% dřeva,
- 80% železných kovů,
- 60% hliníku,
- 75 % skla a
- 85% papíru a lepenky.

Evropa vyzývá členské státy

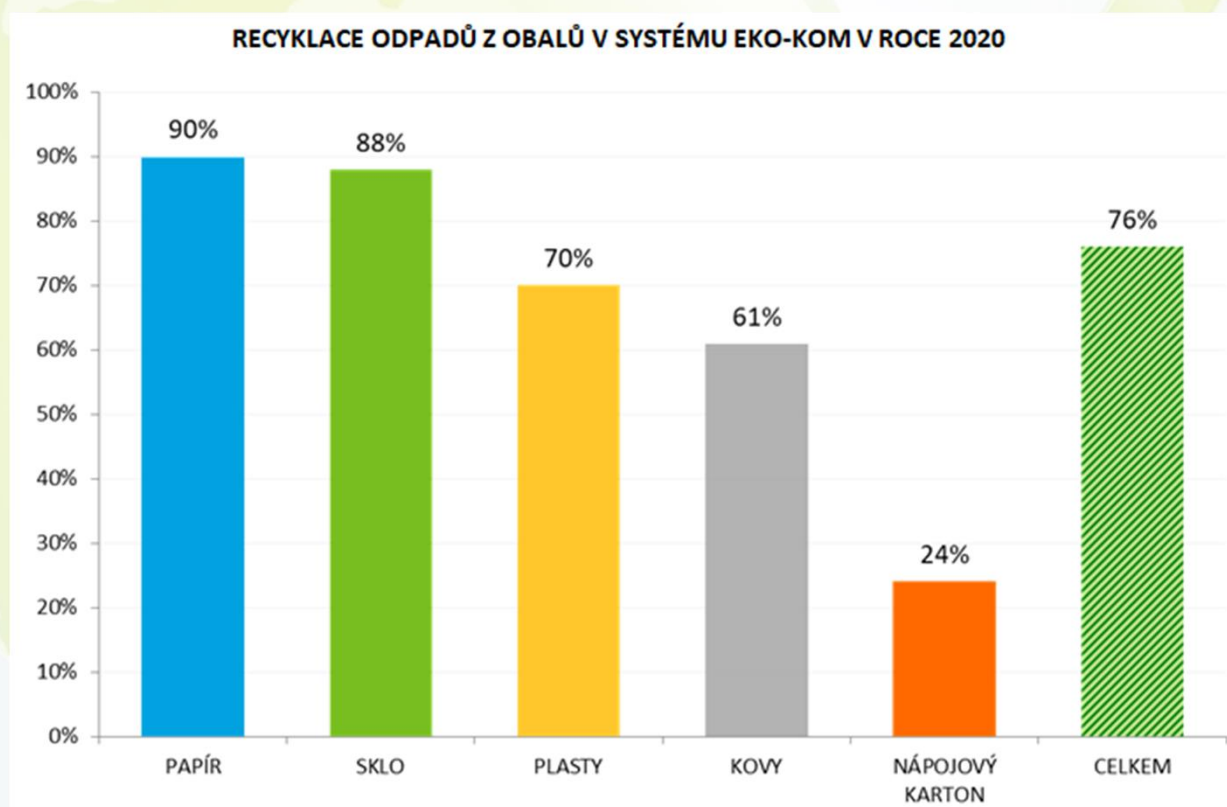
- K redukci množství **jednorázových plastů**
- K zajištění většího třídění komunálních odpadů
- K odklonu biologicky rozložitelných odpadů ze směsného komunálního odpadu
- Ke snižování množství směsných komunálních odpadů
- Tlak má být vyvíjen na výrobce a obalový průmysl – **ekodesign, ekomodulace** – využití lépe recyklovatelných materiálů
- Do roku **2030** mají být **veškeré plastové obaly plně recyklovatelné**, aby mohly být směřovány zpět na recyklaci (*již stanoveny cíle pro obsahy rPET – v nových lahvích*)
- V březnu 2019 Evropský parlament finálně schválil, že **spalovny na neupravený SKO (ZEVO) Evropa již nebude podporovat v žádných evropských státech**, a to jak jejich výstavbu, tak rekonstrukce – EK to promítla do EU Taxonomy
- Doporučuje se redukce vzniku odpadů, **redukce vzniku směsných odpadů** (podle EU o 50%), navýšení **separace, navýšení materiálového využití a energetické využití upravených nikoli neupravených odpadů** (např. formou paliv z odpadů (TAP) a jejich energetické využití ve spektru zdrojů

A k této své dlouhodobé politice postupně schvaluje
legislativu

Využití vytríděných složek odpadních obalů v ČR

Odpady z obalů (recyklace 76%) umíme v ČR třídit a recyklovat. Pomáhá nám v tom primární třídění (barevné popelnice) a třídící linky.

V systému nejsou však tříděny jen odpady z obalů, ale **všechny komunální odpady (recyklace KO je však jen 40% - nutné navýšit min. na 65% recyklace komunálních odpadů)**

Zdroj: EKO-KOM a.s. – Celková míra recyklace a využití odpadů z obalů, rok 2020

Produkce a nakládání s komunálními odpady v ČR 2009 - 2019

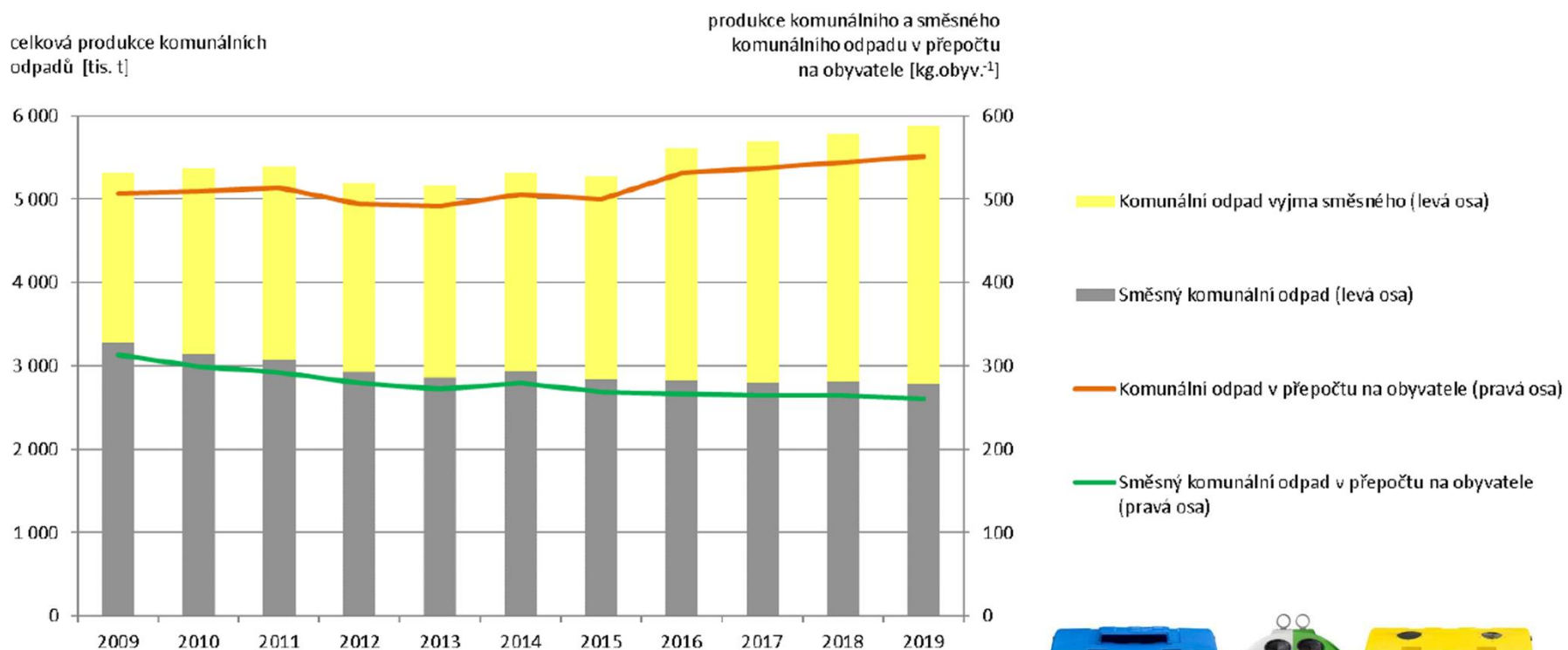
Tabulka 2: Produkce a nakládání s komunálními odpady v ČR v letech 2009 - 2019

Komunální odpady	PRODUKCE	VYUŽITO	Z toho MATERIÁOVĚ VYUŽITO	Z toho ENERGETICKY VYUŽITO	ODSTRANĚNO	Z toho SKLÁDKOVÁNÍ	JINÉ NAKLÁDÁNÍ
Rok 2009	5,3 mil. t	29 %	23 %	6 %	64 %	64 %	7 %
Rok 2010	5,4 mil. t	33 %	24 %	9 %	59 %	59 %	8 %
Rok 2011	5,4 mil. t	42 %	31 %	11 %	55 %	55 %	3 %
Rok 2012	5,2 mil. t	42 %	30 %	12 %	54 %	54 %	4 %
Rok 2013	5,2 mil. t	42 %	30 %	12 %	52 %	52 %	6 %
Rok 2014	5,3 mil. t	47 %	35 %	12 %	48 %	48 %	5 %
Rok 2015	5,3 mil. t	47 %	36 %	11 %	47 %	47 %	6 %
Rok 2016	5,6 mil. t	50 %	38 %	12 %	45 %	45 %	5 %
Rok 2017	5,7 mil. t	50 %	38 %	12 %	45 %	45 %	5 %
Rok 2018	5,8 mil. t	51 %	39 %	12 %	46 %	46 %	3 %
Rok 2019	5,9 mil. t	53 %	41 %	12 %	46 %	46 %	1 %

Zdroj: ISOH, MŽP

Jaká je produkce komunálních odpadů v ČR?

Celková produkce komunálních odpadů v ČR [tis. t], produkce komunálního a směsného komunálního odpadu v přepočtu na obyvatele v ČR [kg.obyv.⁻¹], 2009–2019

Podle **MŽP** za posledních 11 let je průměrná produkce komunálních odpadů cca **5,4 milionu tun** (podle ČSÚ je průměr za 10 let cca 3,4 milionu tun)

Co musíme dokázat jako ČR ke splnění závazných cílů k roku 2035

Průměrná produkce komunálních odpadů za 11 let dle MŽP 5,4 mil tun
MŽP cca 540 kg/os/rok

Navýšit recyklaci komunálních odpadů o 24%pb, tedy o **1,3 mil tun**

(k tomuto primárnímu cíli bohužel nejsou v zákoně žádné specifické nástroje efektivně podporující směřování odkloněného odpadu ze skládek na finální recyklaci)

Odklonit komunální odpad ze skládek o 35 %pb, tedy o **1,9 mil t**

(k tomuto cíli jsou v zákoně nástroje ekonomické – skládkovací poplatek a nástroje administrativní – termín omezení skládkování, omezení výhřevností, AT4, další omezení ve vyhlášce 273/2021 Sb. apod.)

Z rozdílu pak **zbývá na navýšení energetického využití** komunálních odpadů v ČR

0,6 mil tun dle MŽP

Energeticky lze samozřejmě využívat i jiné odpady než komunální, otázka je jejich reálné množství na trhu

Aby bylo možno splnit cíl recyklace, bude nutné třídit a upravovat cca 85% vznikajících komunálních odpadů

Vývoj energetického využití odpadů v ČR

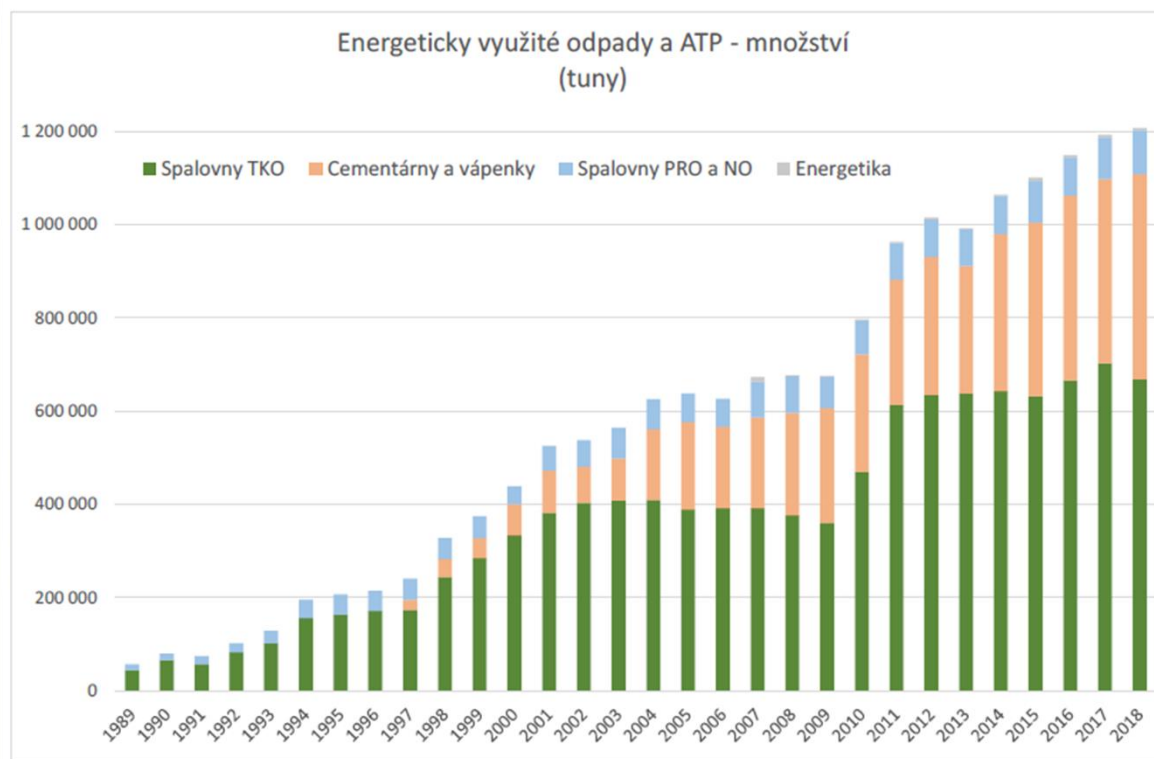
Vývoj je dlouhodobě pozitivní. Ekonomické prostředí v ČR funguje. Bez energetického využití odpadů se neobejdeme.

V ČR nepochybně budou vedle sebe fungovat jak stávající ZEVO na SKO, tak nové moderní energetické zdroje.

Do budoucna je třeba hlídat, celkovou míru energetického využití komunálních odpadů, jak říká EK, aby nehrozilo riziko nesplnění recyklačních cílů nových směrnic

V ČR se počítá se zkapacitněním dvou stávajících ZEVO – to je vhodné a udržitelné.

Další potenciál je s ohledem na uvedené objektivní požadavky zejména ve formě využití UPRAVENÉ energetické frakce, tedy paliv z odpadů tzv. TAP, a to jak v cementárnách, tak v teplárnách (např. v multipalivových kotlích).

Zdroj: Ministerstvo průmyslu

Nová legislativa a závazek ČR dosáhnout evropských recyklačních cílů

Balík nové legislativy řeší:

odklon odpadů ze skládek 😊
třídění 😊
recyklaci prakticky vůbec 😞

Z nové legislativy nevyplývá, jak chce stát zajistit, aby se odpady odkloněné ze skládek přesunuly v potřebné míře na třídění a recyklaci a nikoli jako NEUPRAVENÉ SMĚSNÉ odpady do nových kapacit energetického využití, jak varuje EU.

Navýšený skládkovací poplatek sice odkloní odpady ze skládek, to ano a je to v pořádku, nemá však prakticky žádnou váhu k tomu přiklonit odpady k předepsané recyklaci.

Investoři na základě nové legislativy připravují projekty na energetické využití řádově v kapacitě cca 1 200 000 tun.

Nové kapacity na recyklaci se spíše nepřipravují a pokud ano, tak jen v řádech max. 10 tisíc tun

Co budeme potřebovat k navýšení skutečné recyklace?

Pro podporu recyklace

je zcela klíčová dostatečná **POPTÁVKA** po výstupech z recyklace

- Ta v současné době objektivně dostatečně nefunguje, proto je nezbytné ji podpořit
- **Nástroje pro podporu finální recyklace** – v ČR je zatím nejkomplexněji definovala odborná skupina **RecHelp** (ČAOH je jejím zakládajícím členem) tým uznávaných odborníků a zástupců recyklačních firem, kolektivních systémů, AOS, profesních svazů, včetně zákonodárců.
- Některé z návrhů skupiny **RecHelp** jsou zde:

- **Daňové zvýhodnění recyklovaných výrobků a recyklátů (snížená DPH)**
- **Zelené veřejné zakázky**
- **Vytvoření standardů kvality pro sekundární plasty**
- **Daňové zvýhodnění recyklace v rámci daně z příjmu**
- **Podpora recyklace v rámci dotačních programů**
- **Zpracování využití recyklovaných materiálů a recyklátů do technických norem**
- **Statistické sledování produkce a využití druhotných surovin – již provádí ČSÚ**

Řadu z těchto nástrojů doporučuje Evropská komise i Evropský parlament

Česká asociace
odpadového hospodářství

Desatero moderního odpadového hospodářství

1. Četnější a lépe dostupné popelnice na tříděný odpad
2. Daňové zvýhodnění recyklovaných materiálů a výrobků z odpadů
3. Upřednostnění recyklovaných výrobků ve veřejných zakázkách
4. Rovný přístup, technologická neutralita, tržní prostředí
5. Zpracování odpadu na třídících linkách
6. Povinné třídění biologického odpadu
7. Rozvoj výroby a využití paliv z vytříděných odpadů po vzoru EU
8. Stablnější právní prostředí pro trh s palivy z odpadů
9. Lepší legislativa pro provoz třídících linek
10. Navýšení skládkovacího poplatku ano, ovšem nikoli dle potřeb spaloven

Cílem navrhovaných opatření je dosažení cílů evropského balíčku oběhového hospodářství s akceptovatelnými náklady pro obce a města

Jakými cestami jdeme a o co se snažíme

- ČAOH je profesní svaz sdružující **největší kapacitu recyklačních technologií v ČR**
- Uvedené **Desatero moderního odpadového hospodářství** se v mnoha ohledech shoduje s v roce 2020 představenou **Strategií 21 AOS EKO-KOM** k možnosti splnění cílů CEP a SUP
- V řadě obcí a měst naše společnosti již několik let **zavádí a provozují intenzifikované systémy primárního třídění** – velmi dobře se osvědčily např. tzv. **door to door systémy, tedy sběrné nádoby přímo do rodinných domů** – navýšení vytríděnosti o desítky procent, zároveň pokles množství směsných odpadů, snížení četnosti svozu černých nádob; lepší kvalita obsahu barevných nádob; větší výtěžnost
- Na to navazuje **systém technologického třídění, odtrídění/dotřídění komunálních odpadů, (v budoucnu včetně směsných komunálních odpadů)** – zde je ještě potenciál k doplnění
- Tyto systémy a již stávající třídící linky dokáží připravit **velká množství kvalitních druhotných surovin**. To umíme už nyní, ale **problémem je odbyt vytríděných surovin do materiálového využití**
- Firmy mají připraveny projekty na materiálové využití odpadů, nepustí se do nich však dříve, než to bude dávat **ekonomický smysl (včetně funkčního odbytu)**
- Řadu let není problémem nedostatek vstupních surovin do recyklace, těch je naopak **přebytek**; problémem je však stále **nízká poptávka po výstupech z recyklace** a jejich cenová konkurenceschopnost s výrobky z primárních surovin
- **Ekomodulace** - Výrobci mají nyní velkou příležitost kriticky analyzovat doposud používané materiály/obaly a zaměřit se na takové, které při podobné užitné hodnotě mají lepší možnost opakovaného materiálového toku. Důležitá je i role autorizované obalové společnosti (AOS)

Co zatím nefunguje a co je třeba zlepšit

- Opakující se problémy s uplatněním vytríděných druhotných surovin obecně (papír, plasty)
- **Největší problémy jsou aktuálně s uplatněním plastů**
- Od ledna nemohou na skládky žádné odpady z úpravy komunálních odpadů, tedy ani z třídění
- U plastů však **reálně do recyklace uplatňujeme cca 30% vytríděných plastů z KO**. Aktuálně **nejsou kapacity na využití zbývajících 70% plastů ze žlutých nádob**.
 - Spalovny tento odpad odmítají z technologických důvodů
 - Recyklačních kapacit je velmi málo – největší problém je s uplatněním výstupů z recyklace
 - Cementárny mají své kapacity zasmluvněny dopředu a navíc v průběhu roku využívají odstávky technologie dokonce i na několik měsíců
 - Moderní energetické zdroje na výhřevnější paliva z odpadů zatím nejsou k dispozici (připravují se kvalitní projekty – např. spol. Veolia na Moravě)
- **Nedostatečná podpora recyklace** – systémový problém nespraví investiční dotace na recyklační linky, recyklační firmy potřebují zejména **pomoc s odbytem výstupů z recyklace**
- **Otázka větší unifikace plastových obalů** – použití lépe recyklovatelných materiálů, menší pestrost a jednoduchost konstrukce obalů. Z druhé strany je třeba vyvažovat požadavky hygienické, potravinářské, bezpečnostní a další.
- **Problém dvojích dat v odpadovém hospodářství** – jaké množství odpadů, které se budou přesouvat ze skládek, je nutné nasměrovat na pevně do recyklace, aby ČR mohla splnit závazné evropské cíle
- **ČR potřebuje nový Plán odpadového hospodářství ČR** – ten stávající je z roku 2014 a je tedy zastaralý a neobsahuje požadavky nových evropských směrnic z roku 2018 – do tohoto plánu je nutné stanovit množství odpadů, které bude třeba směřovat do recyklace k potřebnému splnění cílů EU; podmínka čerpání dotací z nových operačních programů
- **Akční plán oběhového hospodářství EU – snížit produkci směsných kom. odpadů na polovinu k roku 2030**
- Zároveň je nutné na úrovni státu zabezpečit **statistické sledování produkce a využití druhotných surovin** mimo odpadový režim – ČSU již několik let sledoval

MBÚ SANACE ODPAD ODSTRANENÍ PRŮMYSLOVÉ ODPADY
UKLÁDÁNÍ ODPADŮ PŘEPRAVA ODPADŮ ZDROJ ENERGIE
NAKLÁDÁNÍ S ODPADY SVOZ BPS KATALOG ODPADŮ LEGISLATIVA
ČESKÁ ASOCIACE ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ
OPRÁVNĚNÁ OSOBA SHROMAŽĐOVÁNÍ OBALOVÉ MATERIÁLY
REKULTIVACE VÝROBKY Z ODPADŮ ZPRACOVATELSKÁ ZAŘÍZENÍ VYUŽITÍ
PŮVODCE PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČR
PRÁVNÍ SLUŽBY www.caoh.cz
BIODEGRADACE ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ
OCHRANA OVZDUŠÍ ÚSPORA PRIMÁRNÍCH SUROVIN
PŘEDPISY A NORMY POD PEKÁRNAMI 157/3
NEBEZPEČNÝ ODPAD PRAHA 9 - VYŠOČANY
ZORKOVÁNÍ KOMPOSTÁRNÝ TRIDENÍ
KOMUNÁLNÍ ODPAD SKLÁDKY EVIDENCE
SKLADOVÁNÍ PALIVA Z ODPADŮ
STAVEBNÍ ODPADY ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
HIERARCHIE NAKLÁDÁNÍ
SBĚR A VÝKUP ODPADŮ
PROVOZNÍ ŘÁD
RECYKLACE BIOODPADY
KONCOVÁ ZAŘÍZENÍ ENERGETICKÉ VYUŽITÍ
ZEMĚDĚLSKÉ ODPADY
OCHRANA VOD
DRUHOTNÉ SUROVINY

Ing. Petr Havelka
výkonný ředitel

www.caoh.cz

